

MEDGENERACIJSKO BRANJE v šolskem letu 2025/2026

Spoštovani mentorice in mentorji mladih ter odraslih bralk in bralcev!

V šolskem letu 2025/26 začnemo dvanajsto leto uspešnega nacionalnega projekta Bralne značke MEDGENERACIJSKO BRANJE (v nadaljevanju MG projekt)¹, ki povezuje generacije, krepi bralno kulturo in spodbuja medsebojno razumevanje. **Prisrčno vabljeni k sodelovanju!** Vabimo vse skupine iz prejšnjih šolskih let in prosimo, da vabilo posredujete tistim mentoricam in mentorjem, ki bi jih sodelovanje zanimalo.

Osrednji cilji projekta: spodbujati medgeneracijsko branje oz. branje različno starih skupin bralcev; promovirati kakovostno slovensko mladinsko literaturo, predvsem iz zbirk »Zlata bralka, zlati bralec« in »Rastem s knjigo«, tudi otroških in mladinskih knjig, ki jih darujejo za projekt slovenske založbe; spodbujati komunikacijo mladih in starejših o literaturi, branju, tako v živo kot preko digitalnih medijev.

V projektu lahko sodelujete: osnovne in srednje šole, vrtci, splošne knjižnice, različni centri za osebe s posebnimi potrebami, domovi starejših, društva ZPMS, druge izobraževalne in kulturne ustanove. **Sestava bralnih skupin ni določena**, prav tako ne število bralcev in število bralnih srečanj v šolskem letu, tudi knjige lahko berete po svoji izbiri. **Koordinatorji_ice skupin** bralna srečanja izvajate glede na zanimanja in želje svojih mladih in odraslih bralcev. Edina obveznost je, da vsak_a koordinator_ica skupine sproti poroča o bralnih srečanjih v e-obrazec: [OBRAZEC ZA POROČILO](#).

V projektu so se doslej razvile te oblike MG bralnih srečanj:

MG skupine mladih in odraslih oz. starejših bralcev, ki se po vsaki prebrani knjigi pogovarjajo, izmenjajo si mnenja idr., kar poteka 2-3-krat v šolskem letu; tu so tudi skupine mlajših učiteljic in upokojenega strokovnega kadra. (v preteklem šol. letu jih je bilo 144 oz. 29 % vseh mg bralnih srečanj).

Medvrstniška srečanja: posamezni učenci 2. in 3. triletja berejo otrokom v predbralnem in zgodnjem bralnem obdobju (v vrtcih ter 1. in 2. razredu OŠ), in sicer redno, enkrat na teden, po pouku, v podaljšanem bivanju, vrtčevskim otrokom pred spanjem idr., tudi bralne delavnice učencev dveh ali vseh treh triletij na šoli idr. (V preteklem letu jih je bilo 229 oz. 45 % vseh mg bralnih srečanj.)

Bralna srečanja oseb s **posebnimi potrebami**. Le-te vodimo posebej, ker jih koordinatorji_ice izvajajo skozi vse šolsko leto, povsem prilagojeno zmožnostim bralcev, tudi s prilagojenim bralnim gradivom. Sicer pa so to medvrstniška in družinska srečanja, obiski v domovih starejši in celo pogovori o prebranih knjigah. (V preteklem letu jih je bilo 79 oz. 16 % vseh mg bralnih srečanj.)

Bralna srečanja v domovih starejših so prav tako različna: mladi bralci berejo starejšim ali pa se pogovarjajo o knjigah s tistimi, ki še lahko sami berejo. Nekaj je tudi literarno-bralnih srečanj ob različnih praznikih. Srečanja s starejšimi je v tem šolskem letu dodatno spodbudil vseslovenski projekt NIJZ »Pokloni čas, polepšaj dan«. (V preteklem letu je bilo tovrstnih srečanj 23 oz. 5 % vseh bralnih srečanj.)

Družinska bralna srečanja: posamezni straši in stari straši so skupinam otrok brali, se pogovarjali z njimi in izvedli tudi kakšno dejavnost po branju ali pa se je vsa skupina vrtčevskih otrok ali učencev v 1. ali 2. razredu OŠ ob knjigah srečala s svojimi (starimi) straši, kar je pripravil_a in vodil_a koordinator_ica. (V preteklem letu je bilo takih srečanj 23 oz. 5 % vseh.)

¹ Projekt smo osnovali pri Društvu Bralna značka Slovenije – ZPMS v sodelovanju z Javno agencijo za knjigo RS v šolskem letu 2014/2015. Takrat in potem še nekaj let smo ga imenovali »Medgeneracijsko povezovanje ob literarnih delih, ki so namenjena najstnikom in odraslim«, tisti, ki so bili vključeni v projekt, so brali in se pogovarjali predvsem o knjigah iz zbirk »Zlata bralka, zlati bralec« in »Rastem s knjigo«. V preteklem šolskem letu (2024/2025) je projekt torej potekal enajstič in se je zelo razmahnil.

Nekatera MG bralna srečanja **se povezujejo z drugimi bralnimi projekti** in spodbudami, s prizadevanji tudi v širšem okolju in so tudi odmevna v lokalnih medijih, zelo pogosto pa poročila zasledimo tudi na domačih straneh OŠ.

V preteklem šolskem letu je v projektu sodelovalo 84 ustanov (daleč največ OŠ in le nekaj vrtcev, srednjih šol in splošnih knjižnic), ki so poročali o 498 srečanjih različnih oblik MG branja. Glede na leto prej je v šolskem letu 2024/2025 porast vseh udeležencev 6 %, toda le mladih bralcev (za 13 %), medtem ko je upadlo število odraslih bralcev (za 6 %). K uspešnosti projekta največ prispevajo osnovne šole z medvrstniškim branjem, sorazmerno veliko srečanj izvedejo šole s prilagojenim programom in centri za osebe s posebnimi potrebami, kjer učenci s posebnimi potrebami izvedejo nesorazmerno veliko število srečanj. Veseli smo, da se počasi povečuje število MG skupin, ki berejo in se pogovarjajo o mladinskih delih, prizadevali pa si bomo okrepiti družinsko branje in povečati udeležbo odraslih bralcev. Podpirali bomo mentorje, da ostanejo vključeni v projekt, in si prizadevali pritegniti še druge.

Vse skupine poročajo o zadovoljstvu tako mladih kot odraslih bralcev, posebno mladi bralci bi si želeli še več podobnih bralnih srečanj in pogovorov s svojimi starši in učitelji izven pouka.

MG bralni projekt smo predstavili na več domačih in tujih strokovnih srečanjih, simpozijih in kongresih. Pet koordinatoric bomo prosili, da svoje delo predstavijo na letošnjem osrednjem simpoziju Bralne značke, 25. novembra, na prvi dan Slovenskega knjižnega sejma. Vse mentorice in mentorje pa vabimo, da sodelujete na [24. Evropski konferenci o bralni pismenosti](#), ki bo v Ljubljani od 6. do 8. julija 2026.

Društvo Bralna značka Slovenije - ZPMS nudi:

- **nabor brezplačnih kakovostnih otroških in mladinskih knjig (v sodelovanju z založbami in s programom Rastem s knjigo JAKRS): [NABOR KNJIG](#)**
Knjige lahko jih prevzamete osebno, lahko pa vam jih pošljemo tudi po pošti (poštnina je v tem primeru v vaši domeni).
- **strokovno pomoč:** nasvete in spodbude za izvedbo srečanj in pri izboru knjig; nove skupine po želji obično vodja projekta in izvede prvo bralno srečanje, vsak mesec pripravi delno poročilo, na koncu šolskega leta pa letno poročilo in analizo rezultatov, kar je vse dostopno na domači strani Bralne značke, kjer so objavljeni tudi nekateri utrinki z bralnih srečanj. Tako lahko vidite, kako poteka projekt in kako bogata je praksa MG branja na terenu. [MEDGENERACIJSKO BRANJE](#)
- **skupina (ustanova) je vključena v projekt**, če v šol. letu opravi **vsaj dve bralni srečanja** (pošlje dve poročili; to sta lahko tudi dve skupni poročili o ponavljajočih se manjših srečanjih);
- **potrdilo o sodelovanju v projektu** ob koncu šolskega leta prejmejo vsi koordinatorji_ice in mentorji_ce branja (ki so sodelovali vsaj na dveh srečanjih);
- **mlade in odrasle bralce** koordinatorji_ice običajno **nagradijo** z eno knjigo, ki so jo brali v šol. letu, nekatere pa tudi drugače (z obiskom kulturne ustanove, s piknikom idr.);
- **med**

Če bi se s svojimi mladimi in odraslimi/starejšimi bralkami, bralci želeli pridružiti MG branju 2025/2026, vas vljudno prosimo, da to sporočite najkasneje **do 30. septembra 2025** vodji projekta Tilki Jamnik, na e-naslov: tilka.jamnik@bralnaznacka.si

*Verjamemo, da bomo skupaj ustvarili še eno bogato leto bralnih srečanj in povezovanja. **Veselimo se vaše prijave!***

Želimo vam uspešen začetek novega šolskega leta! Lep pozdrav!

Ekipa Društva Bralna značka Slovenije – ZPMS
Ljubljana, 28. 8. 2025